

GEORGIUS

časopis farnosti Bobrovec

Obsah

1 Púť farnosti Bobrovec do Talianska a na Sicíliu

Púť farnosti Bobrovec do Talianska a na Sicíliu

Panoráma mesta Rím
foto: <https://www.bejbynet.sk>

Tohto roku sa nám opäť podarilo pripraviť pútnický zájazd. Už pri lanskej púti do Lúrd a Fatimy sme uvažovali, kam sa vyberieme. Odpoveď bola jednoduchá: chceme ísť do Ríma a možno absolvovať aj niečo navyše.

Náš duchovný otec Michal Marlenga spolu s duchovným otcom Michalom Pitoniakom pripravil program cesty.

Dvadsiateho ôsmeho júna sa výprava bobroveckých pútnikov začala. Okrem nich však nastúpili do autobusu aj pútnici z Námestova a Oravskej Polhory, ale aj z Ľubice a zo Spišskej Belej. V Bratislave sa k nám pridali ďalší.

V autobuse cestovnej kancelárie Awertour nás čakal šofér Tomáš. Pred Bratislavou, pri Seneckých jazerách, sa k nám pridali Peter, druhý šofér, a zároveň sme prestúpili do druhého, o niečo väčšieho a pohodlnejšieho autobusu.

Duchovný otec Michal Pitoniak nás privítal a povzbudil. Niekoľkými slovami vysvetlil dôležitosť putovania ako času venovanému Pánu Bohu.

Prvý štát, cez ktorý sme prechádzali, bolo Rakúsko. Z úcty voči krajinám, do ktorých sme vstúpili, nám duchovný otec Michal Pitoniak vždy povedal niečo z histórie i súčasnosti daného územia.

Vydáva Rímskokatolícka cirkev, farnosť Bobrovec.
Redaktori: Michal Marlenga, Martina Lisá, Martina Gajancová, Martin Brziak, Miroslava Triznová
Cenzor: Michal Marlenga
Jazyková úprava: Anna Ondrejková
Grafická úprava: MM
Imprimatur: Mons. Štefan Sečka, spišský diecézny biskup. BÚ Spišská Kapitula - Spišské Podhradie
29. 4. 2014. Prot. č. 789/14
Adresa redakcie: bobrovec@kapitula.sk
Redakčná rada si vyhradzuje právo úpravy a krátene príspevkov.

Počas prestávky
foto: redakcia

Rakúskom sme cestovali podvečer a večer. Talianske hranice sme prekročili v noci a do Ríma sme prišli ráno.

Počas cesty nám duchovný otec Michal Pitoniak rozpovedal zaujímavosti z histórie Rímskej ríše. Spomenul napríklad, že v plnosti času sa narodil mesiáš, kráľ pokoja, Ježiš Kristus. Skutočne, rok, v ktorom sa narodil Ježiš Kristus, sa nikde v rímskej ríši nebojovalo. Vojaci na príkaz cisára Augusta sčítavali ľud. Iná poznámka sa týkala apoštolov. Rímska ríša nemala vnútorné hranice. Bola predchodcom dnešnej Európskej

Lateránsky palác
foto: Michal Marlenga

únie. A preto apoštoli mohli slobodne cestovať všade. Takto priniesli vieru aj do dnešného Talianska, do Ríma či na Sicíliu.

Každý, kto putuje do Ríma, by mal navštíviť všetky štyri pápežské baziliky, označované aj ako baziliky veľké (basilica maior). Sú to Bazilika svätého Jána v Lateráne, Bazilika svätého Petra (tiež Vatikánska bazilika), Bazilika svätého Pavla za hradbami a Bazilika Panny Márie Snežnej (Santa Maria Maggiore alebo Santa Maria della Neve). Všetky ostatné baziliky sú menšími bazilikami.

Pútnici pred Bazilikou svätého Jána v Lateráne
krátko po príchode do Ríma
foto: Michal Marlenga

Duchovný otec Michal Pitoniak vysvetľuje zaujímavé veci o Bazilike svätého Jána
foto: Michal Marlenga

Metrom sme sa dostali pred Baziliku svätého Jána v Lateráne (tiež Lateránska bazilika, San Giovanni in Laterano, oficiálne Arcibazilika Najsvätejšieho Spasiteľa a svätých Jána Krstiteľa a Jána Evanjelistu v Lateráne). Laterani bolo meno rímskeho rodu, ktorému v staroveku patrili pozemky pod bazilikou. Lateránska bazilika je sídelným kostolom pápeža ako rímskeho biskupa. Hoci sa bežne aj medzi veriacimi za duchovné centrum cirkvi považuje Bazilika svätého Petra vo Vatikáne, Lateránska bazilika je hierarchicky najvyššie postaveným katolíckym chrámom.

Pri tejto bazilike sme mali možnosť vidieť aj Sväté schody (Pontificio Santuario della Scala Santa, teda Pápežská svätyňa Svätých schodov). Sú to podľa tradície schody, po ktorých kráčal Ježiš Kristus v paláci Pontia Piláta v Jeruzaleme (v stredoveku sa nazývali aj Scala Pilati). V roku 326 ich dala previezť z Jeruzalema svätá Helena, matka cisára Konštantína Veľkého. V budove je dvadsaťosem mramorových schodov, ktoré chránia drevené dosky, cez sklené priezory vid-

zajatia (1309-1378), ho však zničili veľké požiare a opustený chátral. Preto sa po návrate do Ríma pápeži presťahovali do Apoštolského paláca vo Vatikáne. V roku 1536 na príkaz Sixta V. postavil architekt Domenico Fontana na mieste starého Lateránskeho paláca nový, ktorý dodnes slúži na cirkevné účely.

Prvú svätú omšu sme odslúžili v Bazilike svätého kríža Jeruzalemského (Basilica di Santa Croce in Gerusalemme). Aj tento kostol dala postaviť svätá Helena a nachádza sa v ňom okrem iných vzácnych relikvií aj fragment kríža, na ktorom zomrel Ježiš, klinec a trne z jeho koruny.

Potom sme sa premiestnili do Vatikánu na Námestie svätého Petra, kde Svätý otec František slávil svätú omšu, pri ktorej požehnával páliu určenú novovymenovaným kardinálom a arcibiskupom. Pálium je pevná biela stuha z ovej vlny. Má tvar kruhu a dva voľné konce, ktoré visia na hruď a na chrbát. Je ozdobená šiestimi

Interiér baziliky svätého Jána v Lateráne
foto: Marek Machaj

no stopy Kristovej krvi. Veriaci po nich vystupujú kolenačky. Súsošia znázorňujú Judášov bozk a Pilátov súd. Na hornej plošine je pápežská kaplnka Svätyňa svätých (Sancta sanctorum) s množstvom vzácnych relikvií. Bočné schodišťa slúžia na zostup dolu.

Blízko je aj Lateránsky palác. Pôvodne to bol dar Konštantína Veľkého a slúžil ako sídlo pápežov. V štrnástom storočí, v čase avignonského

Sväté schody
foto: redakcia

krížmi vyšitými čiernym hodvábom a nosí sa na omšovom ornáte. Pálium je symbolom kardinála, resp. arcibiskupa. Je neprenosné, po smrti svojho nositeľa sa s ním pochová.

Po svätej omši Svätý otec nastúpil do svojho papamobilu, aby sa takto stretol s veriacimi.

O dvanástej hodine sme sa spolu s ním na námestí pomodlili Anjel Pána.

Pred Bazilikou Svätého Kríža v Jeruzaleme
foto: redakcia

Poobede sme prešli na Španielske námestie (Piazza di Spagna). Populárne Španielske schody, ktoré boli postavené v rokoch 1721-1725, vedú k Chrámu Najsvätejšej Trojice (Trinita dei Monti) z konca 16. storočia. Najväčšiu pozornosť sme venovali schodom, ktoré sú obľúbeným miestom stretávania sa a aj počas našej návštevy tam bolo veľmi veľa ľudí, najmä mladých.

Na druhý deň ráno sme sa presunuli k ďalšej z veľkých bazilik, a to k Bazilike svätého Pavla za hradbami. Podľa tradície je postavená nad hro-

Relikvie Svätého Kríža v bazilike
foto: Marek Machaj

bom apoštola Pavla. V jednej z jej štyroch kaplniek, v Kaplnke svätého Benedikta, sme slávili svätú omšu. Počas nej nám duchovný otec Michal Pitoniak predstavil život apoštola Pavla, ale aj časť dejín tejto baziliky.

Po svätej omši sme sa metrom dostali k ruínám starovekého amfiteátra Koloseum, ktorý bol dokončený za vlády cisára Tita v roku 80. Do jeho hľadiska sa vošlo 60 tisíc divákov. Odtiaľ sme autobusom pokračovali k starým rímskym fóram. Videli sme Vespasiánovo fórum s Chrá-

Prvá svätá omša v Bazilike Svätého kríža v Jeruzaleme
foto: redakcia

Duchovný otec Michal Marlena na Námestí svätého Petra
foto: redakcia

Pútnici pred Bazilikou Najsvätejšej Trojice, neďaleko Španielskych schodov
foto: redakcia

mom mieru, vybudované v roku 71 za vlády cisára Vespasiána, Trajanovo fórum, postavené za príkaz cisára Trajana v roku 112, a Forum Romanum (Rímske fórum), ktoré bolo po stáročia politickým centrom Rímskej ríše.

Pokračovali sme ku Kapitolu. Je to najvyšší a najznámejší zo siedmich pahorkov, na ktorých bol vybudovaný staroveký Rím. Pôvodne bol strediskom starých rímskych kultov. Dnes je jednou z jeho hlavných pamiatok Bazilika Panny

Vstup do Baziliky svätého Pavla za hradbami
foto: redakcia

Pútnici sa modlia pri hrobe apoštola Pavla v Bazilike svätého Pavla za hradbami
foto: redakcia

Márie na oltári nebies (Basilica di Santa Maria in Aracoeli). Podľa legendy na tomto mieste stál oltár s nápisom Toto je oltár Syna Božieho. Tiburská Sibyla vraj cisárovi Augustovi prorokovala, že čoskoro sa narodí „Kráľ vekov“, ktorý zborí oltáre bohov a podmaní si celý svet. Augustus mal počas veštby videnie Matky s Dieťaťom v oslnivom svetle.

Tento chrám je mimoriadne obľúbeným miestom pre sobášiacu sa páry. Po jeho prehlíadke sme sa Michelangelovým schodiskom

Pohľad na Rímske fóra
foto: redakcia

Hlavný oltár v Bazilike Panny Márie na oltári nebies
foto: redakcia

dostali na Benátske námestie (Piazza Venezia). Tu sme videli Oltár vlasti (Altare della Patria), pomník Viktora Emanuela II., prvého kráľa zjednoteného Talianska (od roku 1861). Odtiaľ sme sa presunul k barokovej Fontane di Trevi.

Po dobrej zmrzline a malom občerstvení sme pokračovali k Úradu vlády a k parlamentu. O ulicu ďalej sme sa zastavili v barokovom Kostole najsvätejšieho mena Ježišovho (Chiesa del Gesù). Je to materský chrám jezuitskej rehole,

Pútnici v Bazilike Panny Márie na oltári nebies
foto: redakcia

Dietä Ježiš za hlavným oltárom v Bazilike Panny Márie na oltári nebies
foto: redakcia

v ňom je pochovaný svätý Ignác z Loyoly.

Svoju púť sme zakončili v slávnom chráme Panteón. Táto veľkolepá stavba prežila celé dve tisícročia. Je to jedna z najzachovalejších antických pamiatok na svete. Pôvodne pohanský chrám bol v roku 609 zasvätený Panne Márii, patrónke mučeníkov (Santa Maria dei Martiri). Jeho kruhový interiér má rovnakú výšku aj priemer, a to 43,2 metrov. Svetlo sem preniká takmer deväťmetrovým otvorom na vrchole kupoly.

Odtiaľ sme sa metrom a autobusom presu-

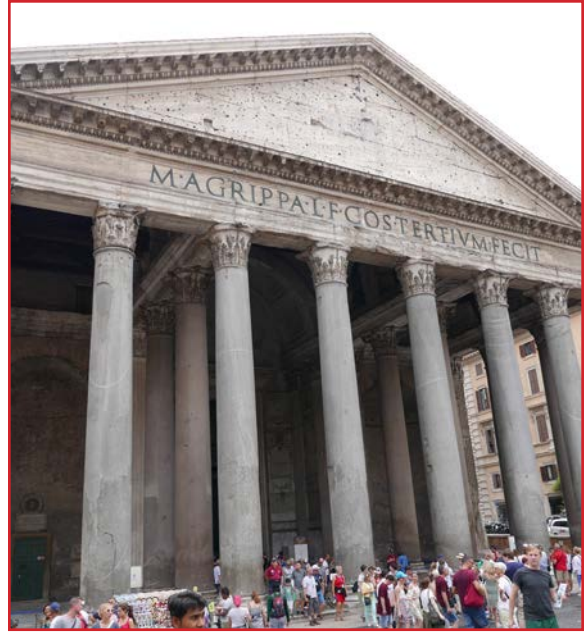

Pútnici pod Oltárom vlasti
foto: redakcia

Pri fontáne di Trevi
foto: redakcia

Panteón
foto: redakcia

Chrám svätého Ignáca z Loyoly
foto: redakcia

nuli do prístavného mesta Civitavecchia, aby sme sa nalodili a v noci preplavili do sicílskeho Palerma.

Po vylodení sme nastúpili do autobusu, ktorý nás vyviezol nad Palermo, ku Katedrále Santa Maria Nuova v meste Monreale. V jednej z jej kaplniek sme slávili svätú omšu. Po svätej omši sme sa presunuli do Palerma k normandskému kráľovskému palácu (Palazzo dei Normanni) a Palatínskej kaplnke, postavenej roku 1140, ktorá je jeho súčasťou. Poobede sme pokračovali

GEORGIUS

návštevou Katedrály Santa Vergine Maria Assunta z 12. storočia, kde sme sa spoločne pomodlili pri hrobe svätej Rozálie. Rozália žila ako pustovníčka v jaskyni na Monte Pellegrino blízko Palerma. Podľa legendy v roku 1624 skončila v Palerme morová epidémia, keď ostatky svätice boli prenesené do katedrály. Je uctievaná ako patrónka Palerma.

Neďaleko katedrály sa nachádza aj kapucínsky kláštor, kde je pochovaných osemtisíc mumifikovaných ľudí.

Lod', ktoru sme sa plavili na Sicíliu
foto: redakcia

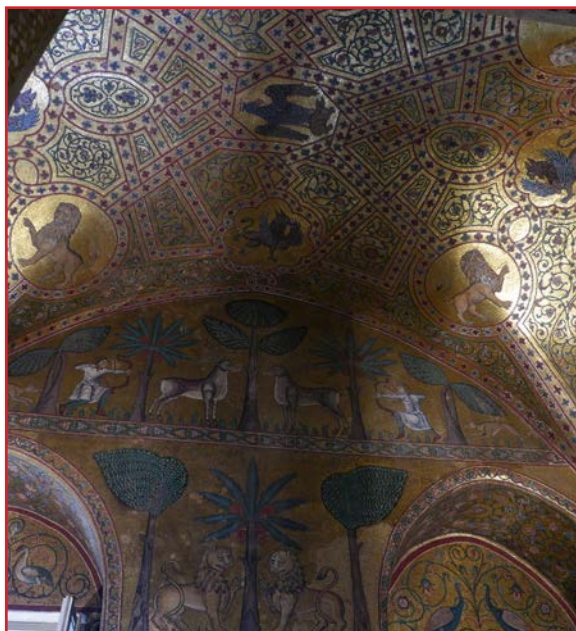

Palatínska kaplnka
foto: redakcia

Oltár s relikviou svätej Rozálie
foto: redakcia

Výzdoba Palatínskej kaplnky
foto: redakcia

Podvečer sme sa ubytovali v mestečku Agrigento.

V nedeľu sme navštívili monumentálne Údolie chrámov, staroveký architektonický areál neďaleko Agrigenta. Tvoria ho ruiny viacerých pohanských chrámov. Najznámejší je Chrám Svornosti (Concordia). Pod ním sme slávilí nedeľnú svätú omšu.

Popoludnie sme strávili na neďalekej pláži. Prekvapil nás silný vietor, piesok sme mali úplne všade. Podvečer sme nastúpili na autobus, ktorý

GEORGIUS

Údolie chrámov v Agrigente
foto: redakcia

nás odviezol do Syrakúz. Ešte v ten večer sme navštívili Baziliku plačúcej Panny Márie. V roku 1953 sa objavili slzy na reliéfe Nepoškvrneného srdca Panny Márie, ktorý dostali mladí manželia Jannusovci ako svadobný dar. Tento neobvyčajný úkaz bol cirkvou uznaný za nadprirodzený. Plačúca Madona uzdravila stovky ľudí.

Ráno sme v tomto chráme odslúžili svätú omšu. Po nej sme navštívili Katakomy svätého Jána, kde sa ukrývali prví kresťania. Potom sme navštívili obrovský antický amfiteáter. Syrakúzy

Údolie chrámov v Agrigente
foto: redakcia

Svätá omša
foto: redakcia

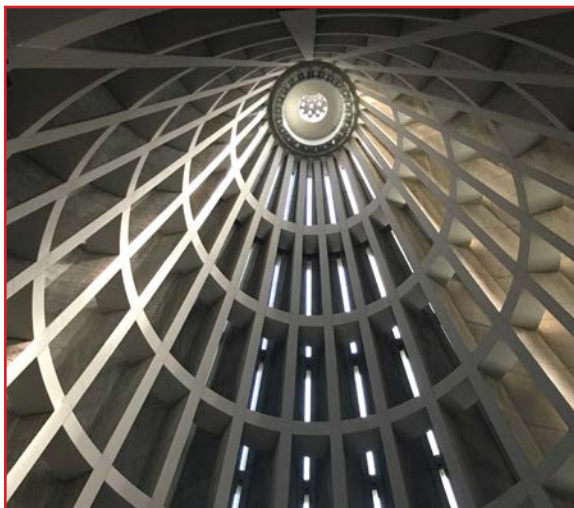
Chrám Concordia
foto: redakcia

sú priamo spojené s účinkovaním apoštola Pavla. V Skutkoch apoštolov sa okrem iného dočítame o jeho návšteve tohto mesta. Poobede sme skončili na pláži neďaleko mesta.

Po rannej svätej omši na druhý deň naša púť pokračovala do mesta Catania. Tam sme navštívili Katedrálu svätej Agáty a jej hrob. Videli sme rybársky trh, hlavné námestie, Sloniu fontánu, univerzitu, radnicu. Odtiaľ sme pokračovali do Taorminy. Tam sme boli v starovekom divadle, prešli sme sa po hlavnom námestí až ku Katedrále svätého Mikuláša (San Nicolo).

V Messine sme sa nalodili na trajekt, ktorý nás previezol cez Messinský prieliv do mesta Villa San Giovanni. Odtiaľ sme pokračovali nocou do Ríma. V noci sme precestovali sedemsto kilometrov.

Ráno o siedmej hodine sme slávilí svätú

Bazilika v Syrakúzach
foto: redakcia

omšu v Bazilike svätého Petra, neďaleko jeho hrobu. O ôsmej hodine časť pútnikov odišla na kupolu Baziliky svätého Petra. Druhá časť pútnikov navštívila Vatikánske múzeá. Vatikánske múzeá sú obrovským komplexom, v ktorom sa nachádza veľmi veľa pamiatok. Najznámejším priestorom je Sixtínska kaplnka, preslávená freskami od najlepších talianskych renesančných maliarov (Michelangelo, Luca Signorelli, Sandro Botticelli, Ghirlandaio, Perugino a i.). Po obede sme pokračovali prehliadkou Anjelského hradu (Castel Sant'Angelo). Pôvodne to bolo mauzóleum cisára Hadriána, postavené v rokoch 135-139. V 6. storočí dostal hrad svoje dnešné meno. Počas moru sa pápežovi Gregorovi Veľkému zjavil nad mauzóleom archanjel Michal, ako vkladá meč do pošvy na znamenie utišenia epidémie. Na pamiatku tohto zjavenia dal pá-

pež postaviť sochu anjela na vrchol mauzólea.

Ponad riekou Tiber sme sa presunuli na námestie Navona. Z neho sme sa metrom dostali ku Koloseu. Koloseum sme videli z vonkajšej strany. Prešli sme ho dookola. Potom sme pokračovali k Bazilike svätého Klimenta (San Clemente), kde sme sa pomodlili pri telesných ostatkoch svätého Cyrila. Bolo to práve na sviatok slovanských apoštolov Cyrila a Metoda.

Posledný deň sme slávili svätú omšu v Bazilike Panny Márie Snežnej (Santa Maria Maggiore alebo Santa Maria della Neve). V porovnaní s ostatnými bazilikami je trošku zaznávaná, a pritom je nádherná. Dokonca je najdôležitejšou mariánskou bazilikou na celom svete. Svätú omšu sme v tejto bazilike slávili v Sixtínskej kaplnke. (Sixtínsku kaplnku vo Vatikáne dal postaviť pápež Sixtus IV. v rokoch 1473-1484, Sixtínsku kaplnku v Bazilike Panny Márie Snežnej dal vybudovať pápež Sixtus V. a dokončili ju v roku 1587.) Naši speváci tu ukázali, aký majú dar. Počas svätej omše sa pri vstupe do kaplnky zastavil ne jeden pútnik, aby si ich vypočul. V tejto bazilike sa nachádzajú aj jasličky, v ktorých ležal novonarodený Ježiško. A nám nedalo, aby sme pri nich nezaspievali koledu.

Odtiaľ sme putovali k Bazilike svätej Prassedy (Santa Prassede), postavenej v 8. storočí. V príslahlom kláštore žili počas svojich ciest do Ríma svätý Cyril a Metod a tu preložili bohoslužobné texty do staroslovienčiny. Potom sme sa presunuli na Námestie republiky, navštívili sme Baziliku Panny Márie anjelskej, kráľovnej mučeníkov (Santa Maria degli Angeli e dei Martiri).

V Ríme nastal chaos, mestská doprava vyhlásila štrajk, a my sme až do večera strávili čas na hlavnej železničnej stanici. O piatej hodine večer sa štrajk prerušil a my sme mohli nastúpiť na vlak, ktorý nás previezol k autobusu.

Nočnou jazdou cez Florenciu, Bolognu, Padovu, Benátky, Klagenfurt, Viedeň a Bratislavu sme šťastlivo docestovali domov.

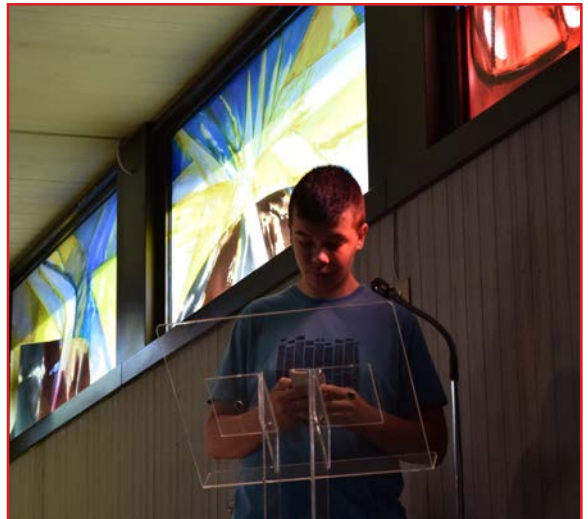
Nášmu Nebeskému otcovi ďakujeme za nádherné zážitky. Ďakujeme aj cestovnej kancelárii, obidvom duchovným otcom Michalom, každému pútnikovi i všetkým, ktorí nás sprevádzali.

Poznámky:

Bazilika je pôvodne rímska verejná súdna alebo obchodná budova. Boli to priestranné pozdĺžne stavby, rozdelené stĺporadím na tri i päť lodí. Prostredná loď bola širšia aj vyššia ako bočné lode. Typ rímskej baziliky sa ujal v Cirkvi

Katakomy svätého Jána
foto: redakcia

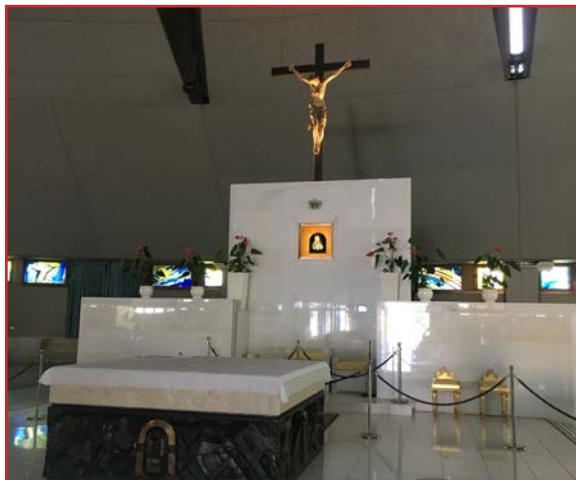

Svätá omša v Bazilike v Syrakúzach
foto: redakcia

ako základný typ kresťanskej chrámovej architektúry. Vyhovoval všetkým potrebám kresťanskej liturgie. Bazilika je tiež pojem, ktorý sa vzťahuje v kanonickom práve a liturgii na základe formálneho zvolenia či nepamätného zvyku na niektoré významné kostoly z dôvodov, ktoré nie sú presne definované.

Baziliky veľké (basilicae maiores) sú štyri chrámy v Ríme, ktoré sa vyznačujú svätou bránou. Sväté brány sa otvárajú iba počas svätých rokov. Spravidla majú aj pápežský trón. Sú to Bazilika sv. Jána v Lateráne, Bazilika svätého Petra vo Vatikáne, Bazilika svätého Pavla za hradbami a Bazilika Panny Márie Väčšej alebo Snežnej (Santa Maria Maggiore). Niekedy sa nazývajú patriarchálnymi bazilikami, pretože symbolicky predstavujú jednotlivé staroveké patriarcháty.

Hlavný oltár v bazilike v Syrakúzach
foto: redakcia

V pápežskej sakristii
foto: redakcia

Bazilika menšia (minor) je chrám, ktorému sa dostáva osobitnej úcty a veriaci v ňom majú možnosť získavať odpustky pre seba alebo pre duše v očistci. Povýšenie kostola na baziliku schvaľuje pápež. Menších bazilik je veľa na celom svete. V našej diecéze sú tri. Dve v Levoči - Bazilika svätého Jakuba (na námestí) a Bazilika Navštívenia Panny Márie (na Mariánskej hore), tretia je Bazilika Povýšenia svätého kríža v Kežmarku.

Katedrála je chrám, ktorý je sídlom diecézneho biskupa. V tomto chráme sa nachádza biskupský stolec, označovaný aj ako katedra z ktorého biskup učí vo veciach viery a morálky. V našej diecéze tento titul patrí Chrámu svätého Martina v Spišskej Kapitule.

Farský kostol je chrám, ktorý je sídlom fará-

ra. Treba poznamenať, že každý chrám na území diecézy je vlastný aj diecéznemu biskupovi. Ak je vo farnosti viac kostolov, farským kostolom je iba jeden, ostatné sú filiálne (farský kostol ako matka, filiálne ako dcéry - filia = dcéra).

Kaplnka (oratórium) je menšie bohoslužobné miesto. Stojí ako samostatná budova, môže byť však aj súčasťou kostola, kláštora, ústavu, prípadne aj súkromného domu. Kostol môže mať aj viac kaplniek. V našej farnosti by sme mohli považovať za kaplnku aj oltár Povýšenia svätého kríža v sanktuáriu farského kostola. Okrem toho na námestí v Bobrovci je Kaplnka Povýšenia svätého kríža (muzikantská) a pod Vápenicou Kaplnka Sedembolestnej Panny Márie, ktorú dal postaviť kňaz B. Pikala.

Svätý Benedikt z Nursie (asi 480-547) - zakladateľ západného mníšstva. Patrón Európy, rehoľníkov, ale aj poľnohospodárov, jaskyniarov, chorých na žľčové kamene a ľudí v pokušení.

Svätý Ignác z Loyoly (1491-1556) - duchovný otec a zakladateľ Tovarištva Ježišovho (rád jezuitov), jeden z najväčších kresťanských mystikov. Patrón Baskicka (odtiaľ pochádzal), vojakov, učiteľov, jezuitov, vzývajú ho aj excercitátori, tehotné ženy a deti.

Svätá Rozália (1130-1170) - panna, pustovníčka zo Sicílie. Je uctievaná ako ochrankyňa pred nákazlivými chorobami. Patrónka Palerma.

Svätá Agáta (asi 231- asi 251) - panna a mučenica. Pochádzala zo Sicílie. Pri mučení jej odrezali ňadrá. Je patrónkou žien, ktoré trpia rakovinou prsníka. Ochrankyňa pred ohňom a sopečnými výbuchmi.

Svätý Kliment (Klement) (polovica 1. storočia - okolo 101) - pápež, mučeník. Jeho relikvie na misijnej ceste k Chazarom v meste Cherson údajne našli svätí Cyril a Metod.

Svätá Praxeda (Prassedra) (zomrela pred 491) - panna. Obetavo pomáhala prenasledovaným kresťanom, navštevovala uväznených a pochovala mučeníkov.

Spracovali:
redakcia, Michal Pitoniak, Michal Marlenga,
Eva Miková

Vatikánske múzeá
foto: redakcia

Pred chrámom svätého Klimenta
foto: redakcia

Pred Anjelským hradom
foto: redakcia

Hlavný oltár v Bazilike svätej Prasedy
foto: redakcia

Svätá omša v Hlavnej mariánskej bazilike
foto: redakcia

Pred Bazilikou Panny Márie anjelskej
foto: redakcia